

Åter en annan, ett undantag bland poëter, som lyckats få en kärlekens kyss, utropar

Hvar sj(älen) bor? ej tveksamt frågar
Mitt hjerta mer från denna stund.
Han thronar på min flickas mund,
På hennes läppars purpur-bågar.
Han är en eld, som brinner, lågar,
En altareld i helig lund.
Till detta altars ljufva rund
/ Sig blott *en* invigd nära vågar /
En invigds fot blott träda vågar /
O tjusning mer än hjertat rymmer!
Jag är den vigde presten där,
och själaeldens glöd jag andas.
Ej tviflets dimma ögat skymmer
En kyss mig själens gåta lär,
I kyssar evigheten randas.,

10

Men jag vågar icke fortfara af fruktan att begå än större dumbheter, än den att i en *Sonnet på prosa!* göra reda för poëternas meningar om hvar själen sitter. Nog af att meningarna härutinnan hos både poëter och prosaister äro högst delade. Den giriges ||och Aftonbladets|| själ tros sitta i penningekistan; den ärelystnes på en thron, en taburett, eller ett Tidningsblads spalter; den ömsintes i hjertat; den hungriges i magen; Svenska Regeringens i venstra slottsflygeln och det sällskaps, hvilket jag vågat trötta med detta pladder, bakom bordet i divanen.

20

En ordryttare kunde ännu tillägga, att själen öfverhufvud alls icke sitter. Men mera tillfredsställande är otvifvelaktigt salig Dumboms säkra och obestridda sats, att själen sitter, der han sitter.

30

259 KÄRLEKENS FRÖJD OCH SMÄRTA.

HUB, JVS handskriftssamling

Skådespel i 1 akte af Sn—n & C—én.

Personerne:

Dahlgren, Onkel.

Emelie.

Mamsell Maria

Carlo, förste älskaren

Melitta, andre D:o

Blanche, f(öre) d(etta) Sekreterare, tragisk person.

Arvidson, förtrogen.

En vaktmästare (H:r Göranson)

(En biskop, Brunnsgäster af båda könen.)

40

Händelsen tilldrager sig i en Brunnssalong med angränsande kamrar.
Tiden är förlagd till kl. 6 e. m.,

50

I Scen.

(Emelie sitter i Brunns-salongen vid pianot, sjungande:)

Trararam — en puss!

Tra—ra—ram — en puss!

(Dahlgren inträder.)

Dahlgren) Hvem vill du pussa min kära Emelie?

Emelie) Hvem annan än dej, goda onkel (hon drar en djup suck.)

10 Dahlgren) Nå, kära du, nog vet jag hur det är fatt. Utan krus och komplimanger, säg rent ut hvad du har på hjertat! Förtro dig till mig! Du vet ju att jag alltid varit din vän.

Emelie) Jag har intet förtroende att lemna.

Dahlgren) Åh, tillstå en gång att du är kär. Jag har nu hela Guds långa tiden hört dig qvåda och qvintilera de välsignade Carlénske sångerna — och hvem skulle väl annars vara föremålet för ditt hjertas tankar än den der vinglige poeten. — Du älskar honom, Emelie — Men rent ut — han är dig ||icke|| värdig. En sådan spelevinker, som fladdrar och sladdrar från blomma till blomma, kan aldrig göra dig lycklig.,

Emelie suckar.

20 Dahlgren. Nej — detta bär sig inte längre — En sådan man, som skall för resan genom lifvet göra en flicka, med dina känslor och öfverlägsna talanger, till en lycklig och afundsvärd maka, bör framför allt ha stadga i karakteren, aldrig visa sig poetisk sentimental och under satirens löje framhålla sin egen lilla person. — Du Emelie, är musikalisk — Carlén är det inte. Och harmoni kan det aldrig bli er emellan.

Emelie) (slår några ackorder ur Carléns barndomsminne.)

30 Dahlgren). Bland alla de andre af våra hyggelige brunngäster har en i synnerhet icke kunnat undgå din uppmärksamhet och hvilken jag af själ och hjerta önskade att du valde till din följeslagare genom lifvet — en hoppgifvande yngling, af fördelaktigt utseende, som länge och med varaktig låga brunnit för dig. Gif Blanchen ditt hjerta och din hand! Du får betänketid, medan jag går och tillagar punschen.

(Dahlgren) afträder.,

II Scenen.

(Emelie slår några accorder i G. Moll — Carlo smyger in på tå, kastar en blick genom kammardörren i spegeln och stryker upp Kudevängen.)

Carlo. Godafton, gudomliga Emelie!

40 Emelie — H:r Bibliothekarien? Ack, då få vi en rolig afton.

C(arlo). Rolig? O nej! För mig finnes åtminstone ingen glädje.

E(melie). (Med en suck) Ingen glädje? H(er)r Bibliothekarien, som alltid är så hjertans glad och trefflig.

C(arlo) O! Detta gyckel är blott den lätta jordskorpan, som betäcker vulkanen i mitt hjerta. Snart finner jag icke mera något skydd mot dess härjande lågor. Emelie! sköna Emelie! blott en hand kan rädda mig. — —

E(melie). Hu! H(er)r Bibliothekarien förskräcker mig. Ni är så häftig. Drick ett glas vatten — jag ber. Hvems är då denna hand, som kan rädda Er?,

50 C(arlo). Och Ni kan fråga så, sköna Emeli! Ges det väl någon annan hand, mäktigt att rädda mig, än den, hvilken jag nu vågar fatta. O! förlåt det! Mitt öde hvilat i denna hand.

E(melie) Vackert, H(er)r Bibliothekarie! Ni skulle hört, hvad Onkel Dahlgren nyss sade. Nej jag är icke så lätt bedårad. Ni poeter, stora och små, äger aldrig ett hjerta, hvars låga icke slocknar med aftonsolen. On-

kel Dahlgren, han talar af erfarenhet. — —

(Carlo). Åt hin med Onkel Dahlgren! Hans hjerta är icke mitt. Och äfven hans — ett flyktigare har knappt funnits — huru är det icke nu »likt fogeln, snärjd uti garnet»? Jag medger det, bojan borde vara så ljuf, som den är, för att binda honom. Men skulle icke jag, långt mindre flygtig än han, fångslas som en slaf, om blott! — ack, om blott Ni sade ett ord. Sköna Emelie fördröj det icke. Onkel Dahlgrens hela vattuskopa skall icke kunna rädda Brunssalongen och mig, om icke ni skyndar, att hejda utbrottet af min ömma låga. Emelie, ljufva Emelie! (han knäfaller).

III Scen

10

De förra. *Blanche* inträder. Han gör en stor gest och öppnar munnen till ett väldigt utrop; Men gesten stadnar i luften och munnen i sin vidöppna ställning, då i detsamma dörrn öppnas och *Melittan* med *Mamsell Maria* stiga in. De gå arm i arm in i stora förmaket. *Emelie* stiger upp, niger djupt för *Blanche* och trippar nätt in i lilla förmaket, dit *Carlo*, med en hotande åtbörd mot *Blanche*, smyger efter.

IV Scen.

20

(*Blanche* ensam, rasar.)

Död och helvete — — de qvinnorna! Så var det också med min första kärlek — helt och hållet. Min *Therese* kneps också bort ifrån mig af en eländig rimmare. Ä' de tokiga de flickorna? O, *Emelie*, grymma *Emelie*! Jag som i *Freja* skrifvit en recension om dig, jag som alltid varit den förste, som beundrat din tjusande, sång, jag som endast i dig röres och hafver min varelse, jag som för dig ville offra min egen person — helt och hållet — jag står nu här hopplös, förtviflad, och förskjuten — — för hvem? jo, för en sentimental poet, utan *mina* talanger, som blott genom intriger gått mig beständigt i vägen. Icke nog, att han skulle ta tjensten ifrån mig; han skulle äfven ta flickan ||helt och hållet||!!! Död och förbannelse!

30

(En punschbål inbäres. *Blanche* fattar med förtviflan slevven och för den till sina läppar. »Den olycklige! andra tårar sitta i hans hals, och hämma de destillerades fall.»

Men, vänta lite! (knytande näfven) Jag skall nog klå dig, du satans poet! O, *Emelie*, *Emelie*! hvi gjorde du mig detta? Jord och himlar! *Belzebub* och afgrund! *Blåögda* qvinnolögn! *Hämnd*! (nedfaller afdånad, men uppvaknar snart) *Gudasköna*! *Emelie*! jag ser små gudsenglar omkring vår brudstol — (i *vansinnig* yrsel) — — *Gudinna*, artikeln skall in i *Freja* — —, — bestämdt *Hellsten*, nästa gång. Tig, *Melitta* — det är jag som är förlorad. — (Vildt skrattande). »Hea! jag måste skjuta mig för pannan eller soupera gift till qvällsvard.» (Vill rusa ut, men hejdas i dörren af *Arvidsson*, som inträder.)

40

V:te Scen.

(Den förre, *Arvidson*)

Arvidson. Håll, håll! hvad står på?

Blanche (stirrar med rullande ögon.)

Arvidson *Karl*n är *vansinnig* — Hit åt för Guds skull. (vill förgäfvnes kvarhålla före) d(etta) *Sekreteraren* i *frackskörten* — båda störta utför trapporna.)

50

VI Scen.

(Theatern förändras. Man ser stora förmaket. *Mamsell Maria* sitter i divanen med ögonen fästade på *Melittan*, som förtjust betraktar ett sjöstycke i svartkrita.)

10 *Melittan*. Det är mästerligt. Visst äro Bovenbramstängerna en Kofferdi-hamngrannlåt, som Gosselman säger; men det hela! Se den smäckra resningen, den skarpa bogen — och en så väl skuren mesan! Ack den somägde den briggen! Gammal skeppare och ny skuta! Huru skönt, att så framsväfva på Oceanen! Blott ett dertill — — en liten glädje för koj'n och kajutan. Tycker icke *mamsell Maria* om sjön? Ett älskande par, ensamt med sin kärlek på de brusande vågor! Smek och glam — beck och tjära! Ljufva bilder! Skall jag väl någonsin se er förvandlas i verklighet. Ack om ni älskade sjön *mamsell Maria*! Ett ja från Era läppar, med er hand och er kärlek — och vi sväfva fria ut på det vilda haf. — — bara jag får briggen.

(Han trycker högra handen mot hjertat och venstra handens pekfinger på näsan.)

20 *Mamsell Maria*. Hvad tänker Magister Melitta på. Hvart skall kragen ta vägen på briggen? Och detta till mig! Nej, Kärleken är en gudom allt för barnslig, för att förtjena någon dyrkan. Åran är den Gudomlighet jag bekänner. Gör som jag Melitta! Bemanna Er! Ni står redan hos denna Gudomlighet i ynnest. Raskt framåt!

Melitta En korg således? Hur vill jag med den komma öfver Oceanen? Mina tårar inifrån och alla hafvets vågor utifrån! Nej! Nej! Nej! Skutan är ny. Men vore också Skepparn äldre än Methusalem, med den skutan kommer, han icke genom Öresund. — — Klar att vända! Ror i lä — —

(Han hastar ut i salongen. *Mamsell Maria* följer honom långsamt.)

VII Scenen.

30

(Theatern förändras. Man ser åter Brunnssalongen. *Dahlgren* går till bälgen och fyller på glasen — samt tar sig sjelf ett. *Carlo* kommer ur lilla förmaket, nyter och glad, i detsamma *Melittan* rusar ut ur stora förmaket.)

Carlo (hviskar några ord till *Dahlgren*).

Dahlgren. Så för fanken! Din lufver!

Carlo Ja så är det. Hvad som ske skall, bör ske snart.

40 (Dörrn till Farstun slås upp på vid gafvel. Brunssällskapet inträder parvis, så långt det räcker. De öfriga gå ensamme och sorgsna. *Dahlgren* går in i lilla förmaket och leder ut *Emelie*, som nedslår ögonlocken öfver de blixtrande ögonen och framgår med nedböjdt hufvud. *Carlo* står som på nålar och räter i förnyade repriser på nacken, likasom han redan skulle hafva kännning af oket.),

Dahlgren. Mina Damer och herrar! Fallen ej i admirationsförundran då jag härmed tillkännager att sällskapet denna afton med sin närvaro kommer att hedra en förlofnings akt! Jag får presentera Bibliothekien och organisten. Stigen fram mina barn, och emottagen allas vår hjertliga välsignelse.

50

Den vårliga qvällsol, som nedsjönk i vester
Och färgar med guld både vatten o(Ch) land,
Bebådar i glansen den framtid, som fäster
De vårliga dagar med trohetens band.
För älskande unga,
Med rosor på kind,
Hörs englarne sjunga

I susande vind
 En vagsång tillsamman
 Till fröjd och till gamman.
 Och vi som de kärilige skåda
 Vi önska af hjertat dem båda
 En gyllene trefnad
 I lågande lefnad,
 Och lycka till säng och till säte
 Hvarkring kupidoner sig fläte.

(*Blanche* ger här upp ett hiskeligt läte), (Ty *Blanche* rusar i samma ögonblick in, återhållen af *Arvidson*. Han söker att få ordet, men vid hvarje försök dertill tager *Arvidson* ett blad af *Freya* ur fickan och stoppar det i hans mun. Med händer och fötter bjuder han likväl till att inlägga protest mot både förlofningen och *Arvidsons* förmynderskap. Slutligen gör han ett förtvifladt försök att slippa den munkafvel, Kärleks gudinnan pålagt honom, då i detsamma *Biskopen* inträder. Vid första anblicken finner *Biskopen*, hvarom fråga är, och stiger fram till de förlofvade).

Biskopen. Min välsignelse, ni unga tu! (Han tager *Emelie* i famnen och kysser henne. Vaktmästar *Göranson* tittar ur kulissen till venster. En liten rund arm sträcker fram och lägger handen på hans axel, under det en sakta viskning höres:)

— »Skynda Axel!»

(*Göranson* hvisslar och drar på ett snöre., *Rideaun* faller, men så illa, att *Carlo* blir utanför densamma, under det att *Biskopen* med *Emelie* stadnar innanföre. En herre med mustacher bjuder armen åt *Fru Dahlgren*, samt en annan med quasi-pipskägg sin åt *Doktorinnan Flygare*. Hela Sällskapet beger sig i stora förmaket under muntert skratt. *Dahlgren* uppmanar alla att fatta glasen och dricka det unga parets skål).

Kärlekens Fröjd och Smärta
 Skådespel.
 Pers(oner)
 Scenen i en Br(unns) salong.

1 Sc(en)
 Dahlgren *& E* uppträder
 förman.

2 Sc(en)
 Carlo inträder

D(ahlgren) Ber Carlo fortsätta —
 går

C Vattuskop(an) blir aldrig af
 Kärleksförklar(ing)

H Dahlgr(en), sa —

C — svar faller på knä,

3. Sc

B(lanche) med M(elitta) och Fru F(lygare)

B(lanche) Monolog rasar —

Arvids(son) tröstar.

4.

Scen(en) förändr(as) — St(ora) förm(aket)
 Mel(itta) Briggen.
 Dokt(orinnan) Åran

10

20

30

40

50